



**Nasjonalparkstyret
for Reinheimen**

Postadresse

Besøksadresse

Norsk Fjellsenter,
Brubakken 2, 2686 Lom
Norsk Tindesenter
Havnegata 2, 6300 Åndalsnes

Kontakt

Sentralbord: +47
Direkte: +47 61 26 62 04
<http://www.nasjonalparkstyre.no/reinheimen>

Petter Gjerdet
Nordberg Solside 867
2693 NORDBERG

Saksbehandler Kristine Sørлие

Vår ref. 2019/12835-4 432.2

Dykkar ref.

Dato 30.09.2019

Ottadalen LVO - Restaurering av steinbu ved Jøingstjønne - Petter Gjerdet

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har 24.09.19 i sak 32/2019, gjort slik samrøystes vedtak:

«Med heimel i verneforskrift for Ottadalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.2 a), får Petter Gjerdet løyve til å restaurere eksisterande steinbu ved gjetarhytte i Jøingsdalen. Det skal gjerast nødvendig restaurering innvendig og utvendig, utan endring av storleik eller fasade.

Restaurering av steinbua vil ikkje vera i strid med verneføremålet eller påverke verneverdiane i nemneverdig grad.

Dispensasjon er gjeve med følgjande vilkår:

1. Delar av steinmurane på bua skal takast ned, og byggjast opp att på same tomt.
2. Ved restaurering skal eksisterande stein / anna material brukast om att.
3. Fundamentet på steinbua skal være enkel mur med naturstein, som i dag.
4. Taket skal vera som i dag, med steinheller, og med oppmura pipe i stein.
5. Steinbua skal etter restaurering ha totalareal på inntil 15 m², målt utvendig. Utvendig høgde skal på det høgste vera inntil 2,5 meter.
6. Vindaug, i storleik ca. 60 x 40 cm, og dør i ca. 160 x 70 cm, skal vera som før.

Behov for eventuell motorisert transport i samband med restaurering skal avklarast nærare med nasjonalparkforvaltar. Transporten skal om mogleg samordnast med annan transport.

Frist for gjennomføring av tiltaket inkludert opprydding er sett til 01.10.2022.

SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaket er gjennomført i samsvar med vedtaket.»

Klage:

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Med helsing

Kristine Sørлие
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift



Kopi til:
Skjåk kommune
Statens naturoppsyn v/Thomas Rødstøl
Kari Hånsnar, Kulturkonsulent Skjåk kommune
Statens Naturoppsyn v/Per Olav Haugen
Skjåk Almenning
Reinheimen-Breheimen villreinutval v/Knut
Granum
Fylkesmannen i Innlandet
Ingvild Øyjordet



Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2019/12835-3

Saksbehandlar: Kristine Sørle

Dato: 16.08.2019

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	32/2019	24.09.2019

Ottadalen LVO - Restaurering av steinbu ved Jøingstjønne - Petter Gjerdet

Innstilling frå forvaltar

Med heimel i verneforskrift for Ottadalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.2 a), får Petter Gjerdet løyve til å restaurere eksisterande steinbu ved gjetarhytte i Jøingsdalen. Det skal gjerast nødvendig restaurering innvendig og utvendig, utan endring av storleik eller fasade.

Restaurering av steinbua vil ikkje vera i strid med verneføremålet eller påverke verneverdiane i nemneverdig grad.

Dispensasjon er gjeve med følgjande vilkår:

7. Delar av steinmurane på bua skal takast ned, og byggjast opp att på same tomt.
8. Ved restaurering skal eksisterande stein / anna material brukast om att.
9. Fundamentet på steinbua skal være enkel mur med naturstein, som i dag.
10. Taket skal vera som i dag, med steinheller, og med oppmura pipe i stein.
11. Steinbua skal etter restaurering ha totalareal på inntil 15 m², målt utvendig. Utvendig høgde skal på det høgste vera inntil 2,5 meter.
12. Vindauge, i storleik ca. 60 x 40 cm, og dør i ca. 160 x 70 cm, skal vera som før.

Behov for eventuell motorisert transport i samband med restaurering skal avklarast nærare med nasjonalparkforvaltar. Transporten skal om mogleg samordnast med annan transport.

Frist for gjennomføring av tiltaket inkludert opprydding er sett til **01.10.2022**. SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaket er gjennomført i samsvar med vedtaket.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Reinheimen - 24.09.2019

Samrøystes som innstillinga til forvaltar.



Vedtak

Med heimel i verneforskrift for Ottadalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.2 a), får Petter Gjerdet løyve til å restaurere eksisterande steinbu ved gjetarhytte i Jøingsdalen. Det skal gjerast nødvendig restaurering innvendig og utvendig, utan endring av storleik eller fasade.

Restaurering av steinbua vil ikkje vera i strid med verneføremålet eller påverke verneverdiane i nemneverdig grad.

Dispensasjon er gjeve med følgjande vilkår:

13. Delar av steinmurane på bua skal takast ned, og byggjast opp att på same tomt.
14. Ved restaurering skal eksisterande stein / anna material brukast om att.
15. Fundamentet på steinbua skal være enkel mur med naturstein, som i dag.
16. Taket skal vera som i dag, med steinheller, og med oppmura pipe i stein.
17. Steinbua skal etter restaurering ha totalareal på inntil 15 m², målt utvendig. Utvendig høgde skal på det høgste vera inntil 2,5 meter.
18. Vindauge, i storleik ca. 60 x 40 cm, og dør i ca. 160 x 70 cm, skal vera som før.

Behov for eventuell motorisert transport i samband med restaurering skal avklarast nærare med nasjonalparkforvaltar. Transporten skal om mogleg samordnast med annan transport.

Frist for gjennomføring av tiltaket inkludert opprydding er sett til **01.10.2022**.

SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaket er gjennomført i samsvar med vedtaket.

Dokument i saka

- Søknad frå Petter Gjerdet, oversendt frå Skjåk kommune på e-post 03.06.19
- Førebels svar frå nasjonalparkforvaltar, 05.07.19

Saksopplysningar

Skjåk kommune har oversendt søknad frå Petter Gjerdet, om å restaurere ei steinbu ved Jøingstjønne i Ottadalen landskapsvernområde. I søknaden står følgjande:

«Petter Gjerdet søker med dette om å restaurere ei steinbu som ligg ved Jøingstjønne inne i Ottadalen landskapsvernområde. Steinbua har vore brukt til gjetarbu, men er nå i dårleg forfatning, og treng restaurering. Taket må takast ned, og delar av veggane må ned og murast opp på nytt. Alle murane må reparerast og taket må leggjast attende på plass med torvtak. Steinbua skal restaurerast attende til opprinneleg utsjånad, og etter gjennomført restaurering brukast som gjetarbu.

Steinbua måler 3 x 3 meter, med ei høgste takhøgde på 2,25 meter. Det er ei døropning mot aust, og eit vindauge ved sidan av døra mot aust.

Restaureringa er kostnadsrekna av Stibbyggjaren AS til kr 110.000 + mva

Det skal ikkje nyttast motorferdsel i samband med restaureringa.

Det er søkt smilmidlar til tiltaket, og det skal og søkjast til kulturminnefondet.»

Til søknaden er det lagt ved kostnadsoverslag frå Snekkermester & Fjellbonde Geirr Vetti AS, som skal utføre restaureringsarbeidet. I kostnadsoverslaget står det at steinbua er i dårleg forfatning og treng restaurering. Taket må takast ned og delar av veggane må også



takast ned og murast opp på nytt. Alle murane må reparerast og taket må leggest attende på plass med torvtak på.

På telefon 16.09.19 opplyser søkjar om at den innvendige muren inn mot bakken har rast saman. Det er særleg innvendig at det er nødvendig med omfattande utgraving og oppmuring.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har delegert forvaltningsmyndigheit for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde og naturreservat i medhald av naturmangfaldlova § 62 og nasjonalparkstyret sine vedtekter, sist revidert 17.08.2015.

Verneformål – forskrift

Landskapet i Ottadalen LVO er i medhald av § 3 pkt. 1.1 verna mot inngrep:

«Området er verna mot inngrep som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter. Med dei unntaka som følgjer av forskrifta punkt 1.2 og 1.3 er det forbod mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygningar eller anlegg og andre faste eller midlertidige innretningar, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemmingar, inngjerding av utmarksareal, oppdyrking og beitekulturvering, treslagsskifte, drenering og annan form for tørrelgging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftleidningar, bergverksdrift og annan form for grave-, sprengings- eller borearbeid, sprøyting med kjemiske middel, plassering av campingvogner og bubilar, riving av seteranlegg, etablering og merking av turstiar, forureining og forsøpling. Kulturminne skal vernast mot skade og øydelegging. Opplistinga er ikkje uttømmende.»

Det er heimel for nødvendig vedlikehald av eksisterande bygningar i verneforskrifta, § 3, pkt. 1.2. a).

Forvaltningsplan

I forvaltningsplan er vernereglane utdjupa, og om byggskikk i området står følgjande frå s. 143:

Byggjeskikk § 3, pkt 1.2, a og 1.3, a, b.

Ved vedlikehald og restaurering skal ein leggje vekt på å ta vare på viktige element i Materialval

Byggjeteknikk

Utforming og farge,

jf. opplistinga ovafor.

Ved godkjenning av byggjetiltak etter søknad skal det settast vilkår om at dei blir gjennomført slik at dei ikkje dannar ein kontrast til eksisterande bygningar eller verkar skjemmande i landskapet.

Vedlikehald § 3, pkt 1.2, a.

Direkte heimla i verneforskrifta er normalt innvendig og utvendig vedlikehald som skifte av kledning, dører, glas og tak som ikkje fører til endring av storleik eller fasade er tillate utan søknad. Alle former for fasadeendringar og utvidingar er søknadspliktige i landskapsvernområdet.

Vedlikehald omfattar ikkje ombyggingar som fører til endra bruk av bygget.

Ved vurdering av om eit tiltak er ei fasadeendring vil ein leggje vekt på om endringa fører til at bygget blir meir eksponert i høve til omgjevnadene. Val av skarpe fargar til utvendig maling, blanke blikktak m.m. på bygningar som ikkje hadde dette frå før er å



rekne som fasadeendringar. Bordkledning av tømmerhus reknast som ei søknadspliktig fasadeendring.

Det er tilstanden på taket som avgjer om arbeidet er å rekne som nybygg /oppattføring eller vedlikehald.

I forvaltningsplan er vernereglane for tilbygg og ombygging av eksisterande bygningar utdjupa, jf. retningsliner pkt. 10.4.2 s. 144: «Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til tilbygg og ombygging av eksisterande bygningar. Ved søknader om ombygging skal ein vera restriktiv med å tillate ombygging som gjev grunnlag for bruksendring av bygningar. Dette må vegast opp mot verneføremålet og målet om ta vare på landskapets sin karakter.

Naturmangfaldlova

I medhald av nml § 7, skal søknaden vurderast etter dei miljørettslege prinsippa i nml §§ 8-12, og presedensverknad.

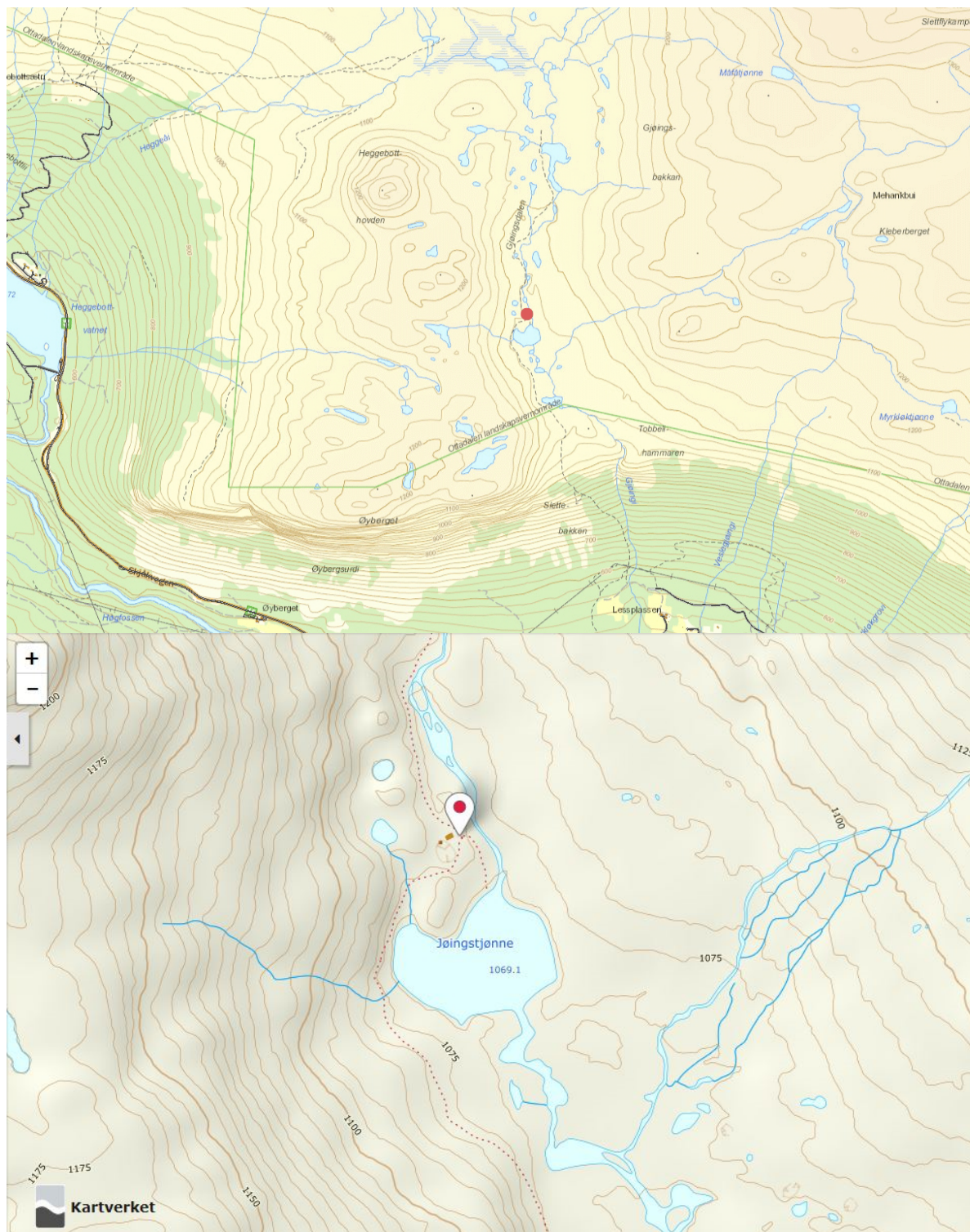
Vurdering

Verneføremålet i Ottadalen lvo er knytt til naturverdiar i eit naturlandskap som er ein del av eit samanhengande stort høgfjellsområde. Ivaretaking av biologisk mangfald med særleg vekt på villreinstammen er sentralt i verneføremålet. Men kulturminne som gamle steinbuer vil også vera ein viktig del av verneføremålet i området.

Det er heimel i verneforskrifta for Ottadalen landskapsvernområde for å gjennomføre nødvendig innvendig og utvendig vedlikehaldsarbeid på eksisterande bygningar. Men det er presisert at vedlikehaldstiltak heller ikkje skal føre til bruksendring, eller verke skjemmande i landskapet.

I SNO sin feltdagbok (verneområdeloggen) er det registrert 58 byggverk av ulike slag innafor Ottadalen lvo. Steinbua som det her er søkt om er ikkje registrert i SNO sin vernområdelogg, så forvaltar gjennomførte synfaring til Gjøgingsdalen 18.08.19, for gjera seg kjent med tilstanden på bygget og bygningsmassen i området. Søkjaren deltok ikkje, men vart orientert på førehand.

Steinbua ligg i Jøgingsdalen, ved siden av ei gjetarbu som vart restaurert og bygd på etter 2009. Kart og foto under, dokumenterar plassering og korleis steinbua utvendig. Det er prisverdig at gamle bygningar vert restaurert, men det er også viktig at dette vert gjort etter antikvariske prinsipp, slik at bygget si form og fasade vert teke vare på. Det er og viktig at tiltaket ikkje fører til endra bruk i eit elles sårbart høgfjellsområde.





I forvaltningsplan står det at det er taket som avgjer om bygget er å rekne som nybygg/oppattføring eller nybygg. Steinbua har tak, og er dekt med steinheller og oppmura pipe. I kostnadsoverslaget frå Geirr Vetti står det at det skal leggjast torvtak oppå steintaket. Det er lite som tyder på at det har vore torvtak på steinbua tidlegare utifrå synfaring, og fotodokumentasjon.

Kunnskapen om bygningsverdiar i verneområdet er noko manglande så nasjonalparkforvaltar tok kontakt med kulturarvkonsulent i Oppland fylkeskommune (OFK) for eventuelle merknader. På telefon seier OFK at dei ikkje har kunnskap om nyare bygg i verneområda, men dersom det ikkje er dokumentasjon for at det har vore torvtak på steinbua, så skal det ikkje leggjast torv på taket. Det er og viktig at vindauge og dør vert som før, av omsyn til å behalde fasaden.

Kunnskapen om naturverdiar og villrein sin arealbruk i området er god, jf. naturmangfaldlova § 8. Reinheimen-Breheimen Villreinutval sørger også for god overvaking av villrein gjennom året. Jøingsdalen er ein del av heilårsbeite og trekkområde for villrein, men restaureringstiltaket vil ikkje påvirke villrein, da det ikkje fører til auka bruk eller ferdsel.



Det er heimel i vernereglane for å restaurere steinbua så lenge det vert gjort etter antikvariske prinsipp, ved gjenbruk av eksisterande steinmurar og utan endring av storleik og utforming av bygget. Av omsyn til kulturminne er det viktig å restaurere nokre steinbuer for å ivareta noko av den særeigne gamle byggeskikken i verneområdet. Det er derfor prisverdig at initiativet kjem frå ein privat eigar.

Søkjaren har eit akseptert behov for å restaurere av steinbua. Bruken av området er i hovudsak knytt til utmarksbeite og jakt/fiske, og tiltaket vil ikkje endre noverande bruk, eller påverke verneverdiane i nemneverdig grad. Under gjennomføring av tiltaket er det viktig å halde seg til vilkåra for å unngå endring av bygget sin storleik og karakter. Restaureringstiltaket med gjevne vilkår vil ikkje stride mot verneføremålet for Ottadalen landskapsvernområde, og vil ikkje påverke verneverdiane i nemneverdig grad.